

ния законодательств государств о порядке приобретения и утраты гражданства, в частности наличие коллизий между «правом крови» и «правом почвы», а также разногласия относительно порядка натурализации и т. п. Помимо этого, причинами возникновения двойного гражданства и безгражданства следует отнести недостаточно урегулированные территориальные изменения, влекущие за собой изменение юрисдикции государств, миграцию населения и приток беженцев.

Введение института двойного гражданства, с одной стороны является гарантией интересов государства, с другой стороны, оно становится важной гарантией для соотечественников – приобретаемая гражданство родной страны, тем самым они сохраняют юридическую связь с исторической родиной, возможность находиться под его защитой, вернуться на родину и т. д. В частности, для России широкое применение института двойного гражданства может стать оптимальным решением особой ситуации, в которой после распада СССР оказались русские и другие выходцы из России в независимых республиках СНГ и Балтии, а лица других национальностей в России.

Супрун О. В.

*студент, ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України»*

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНТЕРНЕТУ: ПОНЯТТЯ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Сьогодні Інтернет є частиною життя кожної людини у всьому світі. Завдяки глобальній мережі перед людством відкривається маса нових можливостей отримання інформації. Розвиток Інтернету поставив питання щодо правового врегулюванні відносин, що виникають між Інтернет–користувачами, а також між ними та державою. Нині ми знаходимося в перехідному періоді еволюції новітніх технологій, коли відповідний правовий механізм лише починає формуватися, але потреба в ньому з кожним днем відчувається все гостріше. Варто зазначити, що вчені багатьох країн протягом останніх років намагаються здійснити аналіз правових аспектів функціонування Інтернету, зокрема, проте доводиться

констатувати очевидну недостатність правового забезпечення відносин в глобальній мережі.

Нещодавно віце-президент корпорації Google Вінтон Грей Серф зазначив, що доступ до Інтернету не є правом людини, адже технологія всесвітньої мережі є лише засобом реалізації прав, а не правом сама по собі. Вінтон обґрунтовує це тим, що не має необхідності в забезпеченні даного права користувачам мережі [1]. Однак ООН виходить з іншої позиції, що відображено у резолюції Ради по правам людини від 5 липня 2012 р. про право на свободу слова в Інтернеті. Проект резолюції був запропонований Швецією. У резолюції міститься заклик до всіх держав «заохочувати та полегшувати доступ до Інтернету та міжнародного співробітництва, спрямованого на розвиток засобів масової інформації та засобів зв'язку у всіх країнах». Представник США в Раді Ейлін Чамберлен Донахью зазначив, що це перша резолюція ООН, яка стверджує, що права людини в цифровій сфері повинні бути захищені і вироблені в тому ж обсязі і з тією ж турботою, як права людини у фізичному світі» [2]. У резолюції закріплюється, що всі люди повинні мати можливість підключитися і вільно висловлювати свою думку в Інтернеті. Як зазначає агентство Reuters, ця подія є історичною, адже дана резолюція забезпечує невід'ємне право людини на доступ до всесвітньої мережі, яке не може бути ніким обмежене.

І. М. Рассолов визначає, що суб'єктивне право у сфері Інтернету – це гарантовані нормами права вид і міра можливої чи дозволеної поведінки суб'єктів Інтернет-відносин [3]. Отже, право на Інтернет – це забезпечення дій користувачів Інтернету в рамках Інтернет-відносин, які регулюються відповідними нормами. Якщо проаналізувати міжнародні документи, то можна ділити висновку, що сутність цього права полягає, перш за все, у вільному доступі до Інтернету, тобто надання кожному жителю планети можливості підключення до Інтернету через Інтернет-провайдерів. В той же час, не треба сприймати свободу підключення до Інтернету, як гарантію безкоштовного доступу в мережу.

На нашу думку, потрібно право на Інтернет відокремлювати від свободи вираження думок, поглядів в Інтернеті та права на вільний доступ до інформації (Інтернет-користувач може отримувати інформацію, наприклад, про уряд держави, проводити інтернет-голосування), адже ці права хоч і мають зв'язок, але пра-

во на Інтернет повинне існувати окремо у зв'язку сферою поширення (всесвітня мережа).

Зараз на міжнародному рівні активно розробляються документи та акти, які б юридично регулювали сферу Інтернету. Першим значним міжнародним документом була Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства (20 липня 2000 р.), яка закріплювала, що держава повинна гарантувати такі умови розвитку суспільству, які б забезпечували створення глобального інформаційного суспільства.

Значний внесок в розвиток Інтернет–права внесла Європейська Декларація про свободу комунікацій в Інтернет, прийнята в місті Страсбурзі 28 травня 2003 р. Як зазначено у вступі, вона була прийнята з метою досягнення балансу між мережевою свободою слова і інформації та іншими права, що гарантуються Конвенцією про захист прав людини і основних свобод (4 листопада 1950 р.). Даний міжнародний документ закріплює, що держави–учасники Ради Європи повинні: не обмежувати доступ до Інтернет–інформації, спонукати до саморегулювання поширення інформації в мережі, відмовитися від державного контролю (не використовувати блокування, фільтрів), гарантувати право на анонімність. Слід зазначити, що ці умови повинні узгодитися з національним законодавством

В Женевській Декларації принципів (грудень 2003 р.) визначено необхідність у регулюванні Інтернету, оскільки «Інтернет перетворився в загальнодоступний глобальний засіб і управління його використання повинне стати одним з основних питань порядку денного інформаційного суспільства». В даному міжнародному документі задекларовано лише положення про управління Інтернетом, яке здійснюється державою, але не передбачено положення про надання кожній особі права на доступ на Інтернет (лише зазначено, що «громадянське суспільство також відіграло важливу роль у справах Інтернету, особливо на рівні громад, і повинно продовжувати відігравати таку роль»).

Протягом останніх років Рада Європи все активніше звертає увагу на питання пов'язані з розвитком інформаційних технологій, особливо на еволюцію Інтернету в суспільстві. Зокрема, Радою Європи було розроблено міжнародне законодавство у сфері боротьби з кіберзлочинністю, а також щодо вирішення проблем з порушенням прав людини (наприклад, право на приватне життя в Інтернеті забезпечується захистом персональних даних).

Резонансною подією в розвитку Інтернет–права стало прийняття 12 березня 2012 р. Радою Європи Стратегії про управління Інтернетом на період 2012–2015 роки. Даний міжнародний документ включає в себе такі задачі та цілі: захист універсальності, цілісності та відкритості Інтернету; максимізацію прав та свобод користувачів; розвиток захисту даних та недоторканності приватного життя; посилення верховенства права та ефективного співробітництва у сфері протидії кіберзлочинності; максимізацію потенціалу Інтернету в сприянні демократії та культурному розмаїттю; захист та забезпечення прав дітей та молоді.

Зазначені міжнародні документи, безумовно, мають велике значення, однак всі вони, незважаючи на великий міжнародний авторитет організацій, що їх ухвалили, не є юридично обов’язковими. Повноцінний захист права кожного на доступ до Інтернету з необхідністю потребує його закріплення в багатосторонніх міжнародних договорах. При цьому важливо не лише зафіксувати це право, але і передбачити обов’язки держав щодо його дотримання, а також механізми захисту, зокрема, шляхом звернення до Європейського Суду з прав людини.

Література:

1. Вінтон Грей Серф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/4288>
2. Ейлін Чамберлен Донахью [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.comments.ua/index.php?showtopic=74019>
3. Рассолов И. М. Право и Интернет. Теоретические проблемы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://financepro.ru/right/9238-rassolov-i.m.-pravo-i-internet.-teoreticheskie.html>

Таранина О. В.

*студент, Национальный университет
«Юридическая академия им. Я. Мудрого»*

К ВОПРОСУ О МЕЖДУНАРОДНО- ПРАВОВЫХ СТАНДАРТАХ

Международные нормы в области прав и свобод человека принято называть международными стандартами. Под этим термином ученые и практики подразумевают разнородные источники международного права (такие как правила международных договоров,